

Medicina.cz - <http://medicina.cz/clanky/11216/34/Diagnostika-nesnasenlivosti-lepku-a-srdecnich-chorob/>

Diagnostika nesnášenlivosti lepku a srdečních chorob

Kategorie: Aktuality Novinky ze zdravotnictví

24.únor 2017

Celiakie je chronické autoimunitní onemocnění tenkého střeva vyvolané nesnášenlivostí lepku, který je součástí bílkoviny obilnin. Onemocnění bylo dříve považované za vzácné, ale ukázalo se, že jeho výskyt je naopak poměrně častý. Může se objevit v jakémkoliv věku, v dospělosti nejčastěji po různé duševní nebo tělesné zátěži, operaci, u žen například po porodu. Odhaduje se, že jen v České republice je 90 % nemocných, kteří o svém problému vůbec nevědí. U řady nemocných je celiakie zjištěna v dětství, kdy mají většinou klasické příznaky střevních komplikací.

U dospělých existují však i další příznaky, které se běžně s celiakií nespojují. Právě tyto atypické formy celiakie jsou dokonce v dospělosti častější. Může se jednat například o únavu, depresi, poruchy menstruace, neplodnost, potraty, náchylnost k infekcím, kazivost zubů, kožní problémy a další komplikace. Málokdy se v těchto případech uvažuje o nesnášenlivosti lepku, a proto většina případů nebývá spolehlivě rozpoznána. Celiakie není tak vzácná choroba, jak se soudilo dříve. Její výskyt se v České republice odhaduje na 0,5 %. Na celiakii mohou upozornit také zvýšené jaterní testy i záněty štítné žlázy. Pro onemocnění existuje u osob v riziku genetický podklad, jehož přítomnost lze laboratorně vyšetřit.

„Pokud testy prokáží nesnášenlivost lepku, musí pacient dodržovat přísnou dietu a důsledně se vyhýbat potravinám vyrobeným z pšenice, žita, ječmene. Oves je možné konzumovat, pokud má výrobek atest čistoty. Onemocnění je bohužel doživotní, na druhou stranu se díky dietě v krátké době stav nemocného výrazně zlepší a ten se pak navrácí do normálního života. Naopak nedodržování bezlepkové diety u nemocných může vést k velkým zdravotním komplikacím,“ upozorňuje MUDr. Petr Podroužek, CSc., odborný ředitel EUC Laboratoří.

Při nejasných obtížích je dobře se dát laboratorně vyšetřit. Jako první krok se provádí vyšetření tkáňové transglutaminázy. V případě pozitivity testu je nutná návštěva lékaře. Vyšetření se provádí nalačno, (bez jídla asi cca 12 hodin), před odběrem odpoledne a večer nepožívat tučná jídla a nekouřit. Doporučuje se večer před vyšetřením vypít ¼ litru vody či neslazeného čaje.

Veškerá vyšetření se např. provádí v laboratořích EUC bez doporučení lékaře za přímou úhradu. Klienti mohou navštívit odběrová místa zmíněných laboratoří, jejichž seznam a další informace jsou na webu.

Také kardiovaskulární onemocnění by se nemělo podceňovat. Choroby srdce a cév patří k nejčastějším zdravotním problémům vůbec. Postihují muže i ženy, často v nejproduktivnějším věku. Příčinou kardiovaskulárních onemocnění je většinou tzv. ateroskleróza, která se rozvíjí bez příznaků. Během ní se cholesterol a další látky ukládají na stěny cév a zužují jejich průtok. Následkem toho některé části těla nejsou dostatečně zásobovány kyslíkem a živinami. Příznaky se objeví až při kritickém zúžení cévy nebo jejím úplném uzavření. Projevy pak závisí na části těla, kterou postižená céva zásobuje. Může se jednat o akutní infarkt myokardu, centrální mozkovou příhodu či uzávěr tepen dolních končetin. Všechny tyto projevy jsou velmi závažné. Předejít jim lze včasnou prevencí.

Rizikových faktorů průkazně spojovaných se srdečními onemocněními či mozkovou mrtvicí je celá řada. Věk, genetické faktory či rodinnou anamnézu ovlivnit nemůžeme, jiné faktory ano. Obecně se pro prevenci doporučuje úprava životosprávy, která spočívá v zařazení pravidelných pohybových aktivit a v jídelníčku zajištění dostatku zeleniny, ovoce a ořechů a omezení živočišných tuků. Negativní vliv má také kouření cigaret, se kterým je doporučeno přestat. Příležitostné pití vína, piva či tvrdého alkoholu v malých dávkách riziko spíše snižuje. Dva šálky kávy či čaje denně nevadí. K rizikovým faktorům patří též vyšší hladina cukru v krvi (diabetes/cukrovka). Všechna preventivní opatření závisí pouze na naší vůli a neměla by být podceňována.

Vyšetření tzv. lipidového profilu je významnou informací o hladině celkového, LDL a HDL cholesterolu a triacylglycerolů. Laboratoř z nich též vypočítává orientační 'index aterogenity', který je doplňující informací k hodnocení rizika aterosklerózy. Lipidový profil je snadno dostupnou informací, která pomáhá v odhadu obecného rizika kardiovaskulárních onemocnění. Vhodné je doplnit i vyšetření hladiny krevního cukru.

Vyšetření je rovněž dobře dostupné a nenáročné a téměř stejné, jako při odběrech na coeliakii. Tj. nalačno, nejíst cca 12 hodin, před odběrem nekouřit. Je vhodné vypít ¼ litru vody či neslazeného čaje. Veškerá vyšetření se rovněž provádí bez doporučení lékaře za přímou úhradu v laboratořích EUC.

Dle TZ

www.euclaboratore.cz.

www.amic.cz

Autor: MUDr. Olga Wildová

v naší péči